

Dogo Rangsang Research Journal
(A Bilingual Research Journal indexed in UGC-CARE List)
Vol.: IX :: Issue: XV :: January, 2022

DOGO RANGSANG

RESEARCH JOURNAL

দগো বাংছাং

ISSN : 2347-7180

গবেষণা পত্রিকা

CHIEF EDITOR (HON.) :
Dr. Upen Rabha Hakacham
EDITORS (HON.) :
Dr. Lalit Chandra Rabha
Dr. Dhaneswar Kalita

মুখ্য সম্পাদক (অবৈতনিক) :
ড° উপেন বাভা হাকাচাম
সম্পাদকদ্বয় (অবৈতনিক) :
ড° ললিত চন্দ্র বাভা
ড° ধনেশ্বর কলিতা

A Peer Reviewed Bilingual Research Journal
(Indexed in UGC-CARE List)

ISSN 2347-7180

DOGO RANGSANG RESEARCH JOURNAL
দগো বাংছাং গবেষণা পত্রিকা

Vol. IX, Issue. XV

নবম বছৰ, পঞ্চদশ সংখ্যা

January, 2022

জানুৱাৰী, ২০২২

Chief Editor (Hon.) : Dr. Upen Rabha Hakacham
Editors (Hon.) : Dr. Lalit Chandra Rabha
Dr. Dhaneswar Kalita

মুখ্য সম্পাদক (অবৈতনিক) : ড° উপেন ৰাভা হাকাচাম
সম্পাদকদ্বয় (অবৈতনিক) : ড° ললিত চন্দ্ৰ ৰাভা
ড° ধনেশ্বৰ কলিতা

Dogo Rangsang Research Society
Reg. No. KAM-M/263/L/ 595 of 2015-16
দগো বাংছাং গবেষণা সমিতি

EDITORIAL BOARD :

ADVISERS :

1. Dr. Biplab Chakravarty, Retired Professor, Dept. of Bengali, Vardhaman University.
2. Dr. K. V. Subbarao, Retired Professor, Dept. of Linguistics, Delhi University.
3. Dr. Prabin Ch. Das, Retired Professor, Dept. of Folklore, Gauhati University.
4. Dr. Irshad Ali, Retired Professor, Dept. of Anthropology, Gauhati University.
5. Dr. Dipti Phukan Patgiri, Retired Prof. and HOD, Dept. of Assamese, Gauhati University.

REVIEWERS OF PAPERS :

1. Dr. Ajit Kumar Baishya, Professor, Department of Linguistic, Assam University, Silchar.
2. Dr. Nava Kr. Handique, Professor, Department of Assamese, Dibrugarh University, Dibrugarh.
3. Dr. Dilip Kalita, Professor & Director, ABILAC, Guwahati.
4. Dr. Dipak Kr. Roy, Professor, Department of Bengali, Raiganj University, West Bengal.
5. Dr. Jyotirekha Hazarika, Associate Professor, Department of Assamese, J.B. College (Autonomous), Jorhat.
6. Dr. Prafulla Kr. Nath, Professor, Department of Assamese, Gauhati University.
7. Dr. Jagat Swargiary, Sr. Professor, Dept. of Education, Gauhati University.
8. Dr. Ratul Mahanta, Professor, Dept. of Economics, Gauhati University.
9. Dr. Sumi Kalita, Associate Professor, Department of Assamese, Bodoland University, Kokrajhar.
10. Dr. Polee Saikia, Professor & HoD, Dept. of Education, Gauhati University.
11. Dr. Jayanta Krishna Sarmah, Professor, Dept. of Political Science, Gauhati University.
12. Dr. Gajendra Adhikari, Retd. Principal, D.K. Girls' College, Mirza.

INTERNAL REVIEWERS OF THIS ISSUE :

1. Dr. Upen Rabha Hakacham (Chief Editor)
2. Dr. Lalit Ch. Rabha (Honorary Editor)

CHIEF EDITOR (HON.) :

1. Dr. Upen Rabha Hakacham
Professor and Former Head, Dept. of Assamese, Gauhati University.

EDITORS (HON.) :

1. Dr. Lalit Chandra Rabha, Principal, Dudhnoi College, Dudhnoi.
2. Dr. Dhaneswar Kalita, Asst. Professor, Assamese, Sharaighat College, Changsari, Kamrup (R), Assam.

Price: Rs. 350/- (Three hundred fifty) only

Design & Layout : Kamal Krishna Sarmah

Published by Dr. Angshuman Das, Secretary, Dogo Rangsang Research Society,
and Printed at Dream Graphics, Naokata, Baksa (BTAD), Assam.

- (১২) মুছলমানসকলৰ বিবাহ পদ্ধতি : এক অধ্যয়ন
● ড° ত্ৰিবেণী শৰ্মা বৰুৱা /৮৯
- (১৩) দৰঙী পৰিবেশ্য কলা 'দেওধনী নৃত্য' : এক পৰ্যালোচনা
● বিনিখা দেৱী /৯৭
- (১৪) মেঘালয়ত অসমীয়া ভাষাৰ বৰ্তমান স্থিতি আৰু প্ৰসাৰৰ সম্ভাৱনীয়তা
● ড° পৰাগ নাথ /১০৫
- (১৫) অসমীয়া সাধুকথাৰ লিখিত ৰূপৰ চমু ইতিহাস
● ড° ডালিমা কাকতি /১১০
- (১৬) বহুৰঙী গীতত স্থানীয় সমাজ-সংস্কৃতিৰ প্ৰতিচ্ছবি
● জাহ্নৱী দাস /১২১
- (১৭) চাখেচাংসকলৰ সাজপাৰ আৰু আ-অলংকাৰ
● ড° অখিল কুমাৰ গগৈ /১৩১
- (১৮) লিঙ্গগত ভাষিক পাৰ্থক্য আৰু অসমীয়া ভাষা
● বৰ্ণালী বৰা /১৪১
- (১৯) দেবব্ৰত দাসৰ চুটিগল্পত সম্ভাসবাদৰ প্ৰতিফলন
● দীনেশ বৰা /১৪৭
- (২০) প্ৰযুক্তিগত যোগাযোগ মাধ্যমত অসমীয়া ভাষা
● জোনমণি দাস /১৫৬
- (২১) অসমৰ দেশী জনগোষ্ঠীয় লোকজীৱন : এক অবলোকন
● মিনহাজুল আবেদিন /১৬২
- (২২) অসমৰ চাহ জনগোষ্ঠীয় সমাজত নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ
● ছমিকা বৰা /১৭২
- (২৩) লস্বোদৰ বৰাৰ 'জোনাকী'ত প্ৰকাশিত ৰচনা : এক ভাষা-শৈলীগত অধ্যয়ন
● অপু বৰা /১৭৮
- (২৪) বৈদ্যুতিন মাধ্যমৰ অসমীয়া ভাষা
● বনশ্ৰী নাথ /১৮৭
- (২৫) অসমীয়া সাহিত্যত নাৰীবাদী চিন্তাৰ বিকাশ
● ড° মন্মী বৰুৱা /১৯৮
- (২৬) একেশ্বৰবাদ : হিন্দু, খৃষ্টান আৰু ইছলাম ধৰ্মৰ মাজত এটি তুলনা
● ড° আমিনুৰ ইছলাম সেখ /২০৬
- (২৭) লক্ষ্মীৰা দাসৰ শিশু সাহিত্য
● লক্ষ্মজিৎ হাজৰিকা /২১৪
- (২৮) সত্যনাথ বৰাৰ 'অসমীয়া ভাষাৰ বহল ব্যাকৰণ'ত অসমীয়া বাক্যতত্ত্বৰ বিচাৰ
● ড° চম্পাকলি তালুকদাৰ /২২২

একেশ্বৰবাদ : হিন্দু, খৃষ্টান আৰু ইছলাম ধৰ্মৰ মাজত এটি তুলনা

● ড° আমিনুৰ ইছলাম সেখ

সহকাৰী অধ্যাপক, দৰ্শন বিভাগ, প্ৰমথেশ বৰুৱা মহাবিদ্যালয়, গৌৰীপুৰ।

e-mail: aminurpbc@rediffmail.com, ফোন : ৯৪৩৫১২৫৩৯১

সংক্ষিপ্তসাৰ : ধৰ্ম হ'ল মানৱ সভ্যতাৰ আটাইতকৈ আদিম বিশ্বাস। যি বিশ্বাসে যুগে যুগে মানৱ সমাজত বিভিন্ন নামেৰে পৰিচিতি লাভ কৰাত সহায় কৰি আহিছে। ধৰ্ম বুলি ক'লে তৎক্ষণিকভাৱে আমাৰ মনলৈ যিটো ধাৰণা আহে সেইটো হৈছে ঈশ্বৰ (God)। এই ঈশ্বৰৰ ধাৰণা মানৱ জাতিৰ ইতিহাসৰ প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ পৰাই অতি অন্যতম আলোচ্য বিষয় হিচাবে পৰিচিত হৈ আহিছে। ঈশ্বৰ সম্পৰ্কীয় আলোচনাত মুখ্য স্থান লাভ কৰা বিষয়টোয়ে হৈছে যে— ঈশ্বৰ এক নে বহু অথবা ঈশ্বৰৰ সমতুল্য আৰু অনেক দেৱ-দেৱীও আছে নেকি? পৃথিবীত অনেক ধৰ্ম আছে, তাৰ ভিতৰত কিছুমান ধৰ্ম এক ঈশ্বৰত বিশ্বাসী, যাৰ কোনো আকাৰ আৰু নিৰ্দিষ্ট কোনো গঠন নাই অৰ্থাৎ নিৰাকাৰ। কিছুমানে আকৌ একত্বৰ বিভিন্ন আকাৰৰ ওপৰত বিশ্বাসী। কোনো কোনোৱে আকৌ ঈশ্বৰ বোলা কোনো বস্তুৰ ওপৰত বিশ্বাস নাৰাখে অৰ্থাৎ ঈশ্বৰৰ অস্তিত্বৰ প্ৰতি অবিশ্বাসী বা নাস্তিক। এনেদৰে মানুহে নিজৰ ইচ্ছানুসাৰে বিভিন্ন ধৰণে ঈশ্বৰ কিম্বা ধৰ্মৰ ওপৰত কোনোবাই বিশ্বাস আৰু কোনোবাই অবিশ্বাস কৰি আহিছে। কিয়নো, বিশ্বাস বা অবিশ্বাস হ'ল মানুহৰ ব্যক্তিগত বিষয়। সংখ্যাগৰিষ্ঠতাৰ পৰা বিচাৰ কৰিলে দেখা যায় যে, সাম্প্ৰতিক বিশ্বৰ প্ৰধান ধৰ্মকেইটা হৈছে— হিন্দু, খৃষ্টান আৰু ইছলাম। এই তিনিওটা ধৰ্মই ঈশ্বৰৰ ওপৰত গভীৰ বিশ্বাসী। হিন্দু, খৃষ্টান আৰু ইছলামৰ একেশ্বৰবাদী ধাৰণাৰ এটি তুলনাত্মক আলোচনা এই অধ্যয়নৰ মুখ্য বিষয়।

বীজ শব্দ : ঈশ্বৰ, একেশ্বৰবাদ, হিন্দু, খৃষ্টান, ইছলাম।

অৱতৰণিকা :

ঈশ্বৰ শব্দৰ মূল 'ঈশ', যাৰ অৰ্থ দক্ষ, সদাশিৱ, গৰাকী বা মালিক। দ্বিতীয় অংশ 'ৱৰ' ইয়াৰ আভিধানিক অৰ্থ হৈছে সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ, উত্তম, সুন্দৰ, শাসক। ঈশ্বৰ শব্দৰ আক্ষৰিক অৰ্থ আৰাধ্য। বিভিন্ন ধৰ্মত ঈশ্বৰৰ সংজ্ঞা বিভিন্ন। আন্তিক সমাজত ঈশ্বৰৰ ধাৰণা— ধৰ্ম, ভাষা আৰু সংস্কৃতিভেদে ভিন্ন ভিন্ন। ভাষাভেদে ইয়াক যেনেকৈ ইংৰাজীত 'গ'ড' (God), সংস্কৃত ভাষাত 'ঈশ্বৰ', ঠিক সেইদৰে আৰবীত ইয়াৰ জনপ্ৰিয় নাম হ'ল 'আল্লাহ'।

সৰ্বেশ্বৰবাদ (Pantheism) আৰু একেশ্বৰবাদ (Monotheism) হ'ল ঈশ্বৰবাদৰ প্ৰধান দুটা শাখা। শক্তি আৰু মাহাত্ম্য অনুসাৰে একাধিক ঈশ্বৰত বিশ্বাস কৰাই হ'ল— সৰ্বেশ্বৰবাদ। এই প্ৰকাৰ বিশ্বাসত প্ৰতিমা বা প্ৰতিকৃতি আকাৰত পৰোক্ষভাৱে ঈশ্বৰক উপাসনা কৰা হয়। আনহাতে, কেৱল মাত্ৰ এজন সাৰ্বভৌম ঈশ্বৰৰ ধাৰণাকে একেশ্বৰবাদ বুলি কোৱা হয়। একেশ্বৰবাদৰ ইংৰাজী প্ৰতিশব্দ Monotheism। শব্দটো দুটা গ্ৰীক শব্দ ক্ৰমে, Monos আৰু Theos শব্দৰ পৰা আহিছে। Monos শব্দৰ অৰ্থ one (এক) আৰু theos শব্দৰ অৰ্থ god (ঈশ্বৰ)। এইদৰে Monotheism শব্দটো one-god (এক-ঈশ্বৰ)ৰ সমাৰ্থকভাৱে ব্যৱহাৰ হৈছে। Monotheism শব্দটো ১৬৬০ চনত কেমব্ৰীজ প্লাটোনিষ্টৰ